

CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

SANSKRIT — Option A

0499/01

PAPER 1. Translation and Set Text

MAY/JUNE 2015

Time: 2 hours

Total Marks: 120

Instructions to Candidates

Answer ALL questions.

Write your answers in the Answer Book provided.

Information for Candidates

In Sanskrit passages, underlined words are glossed.

The marks for the various parts of questions are shown in brackets: e.g. [2].

You are reminded of the importance of accurate spelling, punctuation, grammar and orderly presentation in your answers.

This paper has four questions.

1 Passage for Comprehension

Read through the following passage carefully. Do not write out a translation, but answer the questions which follow. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

Damayantī discovers her lost husband, Nala.

नलः अयोध्यायाः नृपस्य सूतः अभवत् । अन्यस्मिन् नगरे तु तस्य भार्या दमयन्ती नाम अचिन्तयत् नलः गतः । कुत्र सः अधुना वसति इति । सा दूतम् अवदत् अन्यम् पतिम् इच्छामि इति । दूतात् तत् श्रुत्वा अयोध्यायाः नृपः नलम् अवदत् अहम् एव दमयन्त्याः पतिः भविष्यामि । रथेन माम् 5 ताम् नय इति । सूतस्य रूपे नलः एवम् अकरोत् । नलः श्रेष्ठः सूतः लोके । तस्य अश्वाः अतीव शीघ्रम् अधावन् । अचिरेण तौ दमयन्त्याः राजगृहम् आगच्छताम् । नलस्य अश्वानाम् शब्दम् श्रुत्वा दमयन्ती अचिन्तयत् ते नलस्य अश्वाः इति । नलेन सह मिलित्वा दमयन्ती तस्य एव भार्या पुनः 10 अभवत् । नलः सूतस्य रूपम् अत्यजत् । अयोध्यायाः नृपः स्वनगरम् प्रति पुनः अगच्छत् ॥

sūta (m)
gata (mfn)
dūta (m)
pati (m)
nayati

charioteer
gone
messenger
husband
takes, leads

śreṣṭha (mfn)
loka (m)
śabda (m)
sva (mfn)

best
world
sound
one's own

- (a) Whose charioteer did Nala become? (line 1) [2]
- (b) Translate '*kuṭra saḥ adhunā vasati*'. (lines 2 and 3) [3]
- (c) What did Damayantī say to her messenger? (lines 3 and 4) [2]
- (d) On hearing this news, what did the king of Ayodhyā say and to whom?
(lines 4 and 5) [3]
- (e) Who is asked to take the king to Damayantī, and by which mode of transport?
(lines 5 and 6) [2]
- (f) Translate '*sūtasya rūpe nalaḥ evam akarot*'. (line 6) [3]
- (g) How did Nala rank among charioteers, and what was special about his horses?
(lines 6 and 7) [3]
- (h) Translate '*aśvānām śabdām śrutvā damayantī acintayat te nalasya aśvāḥ iti*'.
(lines 9 and 10) [5]
- (i) What was reconfirmed when Damayantī met Nala? (lines 10 and 11) [2]
- (j) How did Nala then change his appearance? (line 11) [2]
- (k) What did the king of Ayodhyā do? (lines 11 and 12) [3]

[Total: 30 marks]

[Turn over

2 Translate the following sentences into English:

- (a) गुरुः शिष्याय पुस्तकानि ददाति इति नारी अवदत् । [2]
- (b) अचिरेण सः अग्निः सुन्दरान् खगान् वृक्षेषु नाशयिष्यति । [2]
- (c) सैनिकाः धर्मम् कुर्वन्ति स्वर्गम् शीघ्रम् गच्छन्ति च । [2]
- (d) यदा मृगम् अपश्यत् तदा तस्याः हृदये आनन्दः । [2]
- (e) एकदा ऋषिः सत्यम् श्रुत्वा नगरम् पुनः आगच्छत् । [2]
- (f) तस्मिन् गृहे अनेके प्राजाः गुरवः सुखेन अवसन् । [2]
- (g) युद्धस्य अन्ते सर्वे नराः कुक्कुरैः सह अक्रीडन् । [2]
- (h) कपयः युष्माभिः दृष्टाः इति बहवः जनाः चिन्तयिष्यन्ति । [2]
- (i) तत्र जनन्याः कृष्णाः केशाः कुपितेन राक्षसेन गृहीताः । [2]
- (j) नद्याः माम् रक्ष इति सः राजपुत्रः अक्रोशत् । [2]

[Total: 20 marks]

3 (a) Transliterate the following sentences into Roman script:

- (i) युद्धम् कृत्वा ते अचलान् अगच्छन् । [2]
- (ii) उत्तमाः गजाः सर्वस्मिन् राज्ये गच्छन्ति । [2]
- (iii) वृक्षाः अस्माकम् वनेषु न पतन्ति । [3]
- (iv) तौ मृगौ शरान् दृष्ट्वा अधावताम् । [3]

(b) Convert the following sentences into *devanāgarī* script:

- (i) *rājagṛham āgamyā bālakaḥ nṛpam apaśyat.* [3]
- (ii) *nīlāni puṣpāṇi nadyāḥ tīre santi.* [2]
- (iii) *kuśalāḥ narāḥ tīrāt plavanam kurvanti.* [3]
- (iv) *svargaḥ atra iti ṛṣayaḥ avadan.* [2]

[Total: 20 marks]

SET TEXT – MAHĀBHĀRATA (adapted)

Passage for Comprehension

- 4 Read carefully through the following two Sanskrit passages A and B. Do not write out a translation but answer the questions which follow each passage. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A

तत् गृहम् धक्ष्यामः स्वम् पाण्डवान् व्यापादयिष्यामः इति
 सस्मितम् कौरवाः अचिन्तयन् । तत् श्रुत्वा गृहस्य भूम्याम्
 विवरः पाण्डवैः कृतः । एकदा मात्रा कुन्त्या उत्सवः अक्रियत ।
 एका नारी पुत्रैः सह उत्सवम् आगतवती । बहु पीत्वा नारी
 पुत्राः च स्वप्नम् अकुर्वन् । रात्र्याम् कौरवाः गृहम् अदाहयन् ।
 कुन्ती पाण्डवाः च विवरम् शीघ्रम् प्राविशन् । स्वम् कुन्ती
 पाण्डवाः च अग्नेः रक्षिताः । पुत्राणाम् दग्धान् देहान् दृष्ट्वा जनाः
 मनसि अचिन्तयन् पाण्डवाः दग्धाः इति ॥

5

- (a) What thoughts are the Kauravas said to have in line 1? [3]
- (b) Translate 'tat śrutvā grhasya bhūmyām vivaraḥ pāṇḍavaiḥ kṛtaḥ'. (lines 2 and 3) [4]
- (c) Translate 'ekadā mātṛā kuntyā utsavaḥ akriyata'. (line 3) [3]
- (d) Describe in full what the lady and her sons are said to have done in lines 4 and 5. [3]
- (e) When did the Kauravas burn the house? (line 5) [1]
- (f) How did Kuntī and the Pāṇḍavas save themselves? (line 6) [1]
- (g) Translate 'dagdhān dehān dr̥ṣṭvā janāḥ manasi acintayan pāṇḍavāḥ dagdhāḥ iti'. (lines 7 and 8) [5]
- (h) The Pāṇḍavas eventually found themselves in the forest and disguised themselves in Virāṭa's kingdom. Summarise this episode in your own words saying what lessons can be learnt from it. Write about 100 words. [5]

[Turn over

B

राजा युधिष्ठिरः दुर्योधनेन क्रीडायाम् जितः । राज्ञः युधिष्ठिरस्य बहु धनम् बहवः रथाः सुन्दराः अश्वाः साधवः सेवकाः विशालाः गजाः च दुर्योधनेन जिताः । अन्ते पाण्डवानाम् भार्या द्रौपदी नाम अपि तेन जिता । शुद्धा द्रौपदी दुःशासनेन केशैः गृहीता दुर्योधनम् प्रति आनीता च । द्रौपदी अस्माकम् सेवका भविष्यति इति दुःशासनः सस्मितम् उक्तवान् । तत् उदित्वा दुःशासनः द्रौपद्याः वस्त्रम् अकर्षयत् । तम् अधर्मम् दृष्ट्वा सर्वे साधवः जनाः अरोदन् । हे कृष्ण कथम् अपि माम् रक्ष इति भीता द्रौपदी अक्रोशत् । द्रौपद्याः वस्त्रम् अनन्तम् अभवत् । अन्ते दुःशासनः श्रान्तः भूत्वा हतः वृक्षः इव भूमिम् प्रति पतितवान् । क्रोधेन पूर्णः भीमः अवदत् अस्य दुःशासनस्य रक्तम् पास्यामि इति । क्रीडायाम् जिताः पाण्डवाः द्रौपद्या सह वनम् गतवन्तः ॥

5

10

- (a) By whom was Yudhiṣṭhira defeated in a game? (line 1) [1]
- (b) Name four things that Yudhiṣṭhira lost in this game. (lines 1 and 2) [2]
- (c) Translate 'ante pāṇḍavānām bhāryā draupadī nāma api tena jītā'. (lines 3 and 4) [5]
- (d) Who grabbed Draupadī by the hair? (line 4) [1]
- (e) Translate 'tat uditvā duḥśāsanaḥ draupadyāḥ vastram akarṣayat'. (line 6) [4]
- (f) What did good people do on seeing this unrighteous conduct? (line 7) [1]
- (g) How did Kṛṣṇa protect Draupadī's modesty? (lines 8 and 9) [2]
- (h) What does Bhīma say he will drink in lines 10 and 11? [1]
- (i) Narrate in detail how the Pāṇḍavas ultimately went to heaven. What significance does this episode hold for you? Write about 150 words in total. [8]

[Total: 25 + 25 = 50 marks]

END

